

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет суспільно-гуманітарних наук та права
Кафедра соціології та філософії

Затверджено на засіданні кафедри соціології та філософії

завідувач кафедри

Л.В. Афанасьєва

протокол № 1 від 02.09.2024 р

Робоча програма ОК ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Нормативний Глобалізація та регіональна політика
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	бакалавр 054 соціологія
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2024-2025/ 2 семестр / 4 курс
Викладач	Чичановський І. О.
Профайл викладача	https://fsusgum.mdpu.org.ua/kafedra-sotsiologiyi-ta-filosofiyi/sklad-kafedry-sotsiologiyi-ta-filosofiyi/chychanovskyj-igor-oleksijovych/
Контактний телефон	+38 050 486 06 02
Е-mail:	chichanovskiy08@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6272
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б. Хмельницького що п'ятниці з 10 ⁰⁰ до 11 ⁰⁰ .

АНОТАЦІЯ

Робоча програма освітнього компоненту **"Глобалізація та регіональна політика"** розроблена для студентів бакалаврського рівня та спрямована на формування комплексного розуміння процесів глобалізації та їх впливу на міжнародні відносини, державну політику та світову систему загалом.

Курс охоплює основні теоретичні підходи до вивчення глобалізаційних процесів, аналізує роль політичної глобалізації у формуванні сучасної міжнародної системи, а також розглядає питання суверенітету держави в контексті глобальних змін. Особлива увага приділяється взаємодії глобальних та регіональних політичних процесів, діяльності міжнародних організацій і впливу глобалізації на внутрішню та зовнішню політику держави.

У межах курсу студенти здобувають знання про динаміку глобалізаційних процесів, навчаються аналізувати вплив глобалізації на міжнародні відносини та політичні системи різних країн. Завданням курсу є також розвиток у студентів аналітичних навичок та вміння критично оцінювати сучасні виклики глобалізації в політичній сфері.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета – сформулювати знання про роль глобалізації на даному етапі розвитку людської цивілізації та глобалізаційних політичних процесів. Значення політичної глобалізації для міжнародних відносин. Вплив глобалізації на суверенітет держави. Завдання дисципліни – засвоєння студентом комплексу знань про глобалізацію, її роль на даному етапі розвитку міжнародних відносин; розвиток у студента вміння визначати вплив глобалізації на міжнародні відносини, організації та держави; формування в студентів чіткого розуміння ролі та місця глобалізації в міжнародних відносинах, політиці держави та світовій політиці.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

2. Загальні компетентності:

ЗК 05 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 06 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 09 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК 11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 12 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

3. Спеціальні компетентності:

СК 02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій

СК 03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в громадянському суспільстві України та в світовій спільноті в цілому

СК 09. Здатність аналізувати суспільні рухи, організації, використовуючи теоретичний потенціал парадигм колективної поведінки, мобілізації ресурсів, ідентичності

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання (РН)

РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.

РН03 Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в громадянському суспільстві України та в світовій спільноті в цілому.

РН14. Аналізувати статистичні дані, суспільні рухи, організації, використовуючи теоретичний потенціал парадигм колективної поведінки, мобілізації ресурсів, ідентичності.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

1. Комунікабельність
2. Критичне мислення
3. Прийняття рішень
4. Творчість
5. Переконавання
6. Відкритість до критики

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

1. Забезпечення всеохоплювальної і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;

2. Сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин денна форма	16	28	61	105/3,5

Підсумковий контроль – екзамен

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Під час занять вітається активне включення здобувачів в обговорення, виконання практико-орієнтованих завдань, дотримується студентоцентризований підхід до здобувачів. При оцінюванні враховується пізнавальна активність, креативність здобувачів, глибина засвоєного матеріалу.

Завдання викладач надає наприкінці заняття, а також висвітлює на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій.

При опануванні курсу слід дотримуватись академічної доброчесності. Роботи повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності є підставою незарахування роботи викладачем. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач повинен повторно виконати роботу. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, сервіс центру дистанційних освітніх технологій).

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj> Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем (модулів)	Кількість годин /денна форма				Рекомендована література
	Л	ПР	СР	Всього	
Тема 1. Оцінка сучасних світогосподарських процесів.	2	2	6	10	1-20
Тема 2. Теоретичні засади розвитку глобалістики.	2	2	5	9	1-20
Тема 3. Становлення глобальної економіки.	2	2	6	10	1-20
Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.	0	2	6	8	1-20
Тема 5. Поняття та теоретичні засади регіоналістики.	2	2	6	10	1-20
Тема 6. Основні передумови та особливості сучасного процесу регіоналізації.	2	4	4	10	1-20
Тема 7. Діалектична єдність та протиріччя процесів глобалізації та регіоналізації в умовах трансформаційних змін	0	2	6	8	1-20
Тема 8. Національна економіка в процесах глобалізації та регіоналізації: стратегії формування та підвищення конкурентоспроможності.	2	2	6	10	1-20
Тема 9. Регулятивні механізми глобальної економіки.	2	2	6	10	1-20
Тема 10. Альтерглобалізм та його форми.	0	2	6	8	1-20
Тема 11. Україна в умовах повномасштабного вторгнення росії та глобальних викликів.	2	4	4	10	1-20
Усього	16	28	61	105	

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Блок 1. Теоретичні засади глобалістики та регіоналістики.

Тема 1. Оцінка сучасних світогосподарських процесів.

Поняття глобалізації та глобальні проблеми людства. Інтернаціоналізація як структурований стадійний процес. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ). Міжнародні корпорації у світовому господарстві.

Тема 2. Теоретичні засади розвитку глобалістики.

Глобалістика: сутність, об'єкт та предмет. Етапи становлення глобалістики як науки. Основні напрями глобалістики.

Тема 3. Становлення глобальної економіки.

Еволюція напрямків глобалізації. Форми прояву глобалізації. Особливості глобальної політики та економіки.

Тема 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.

Поняття та еволюція локальних цивілізацій. Розвиток глобальних економічних процесів в контексті сучасних цивілізаційних концепцій. Становлення сучасної глобалізації. Цивілізаційні виміри стратегій економічного глобалізму.

Тема 5. Поняття та теоретичні засади регіоналістики.

Поняття регіону – як рівня територіальної організації суспільства. Теоретичні засади регіоналістики та регіоналізації.

Тема 6. Основні передумови та особливості сучасного процесу регіоналізації.

Передумови, сутність та напрями сучасних процесів регіоналізації. Глобальна регіоналізація та її характерні риси.

Блок 2. Єдність та протиріччя процесів глобалізації та регіоналізації.**Тема 7. Діалектична єдність та протиріччя процесів глобалізації та регіоналізації в умовах трансформаційних змін**

Логіка розвитку глобалізації і регіоналізації як системоутворюючих факторів трансформаційних змін у світовому економічному просторі. Глобалізація та регіоналізація як дихотомія світових економічних процесів.

Тема 8. Національна економіка в процесах глобалізації та регіоналізації: стратегії формування та підвищення конкурентоспроможності.

. Стратегії формування та підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Інноваційна стратегія формування та підвищення національної конкурентоспроможності.

Тема 9. Регулятивні механізми глобальної економіки.

Глобальна система економічного регулювання, її об'єкти та суб'єкти. Характеристика регулятивних інститутів глобальної економіки. Головні протиріччя і проблеми глобального регулювання економіки. Функції держави в умовах глобалізації.

Тема 10. Альтерглобалізм та його форми.

Сутність та принципові особливості альтерглобалізму. Антиглобалістські рухи: ідеологія і програми, мотивація і результати. Глобалізація й бідність.

Тема 11. Україна в умовах повномасштабного вторгнення росії та глобальних викликів.

Суперечливий вплив глобалізації на розвиток України. Співробітництва України з організаціями глобального профілю діяльності. Перспективи інтеграції України до Європейського Союзу в умовах повномасштабного вторгнення росії.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Підготуйте тези на тему “ Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)”
2	Напишіть есе на тему “ Еволюція напрямків глобалізації.” Звернути увагу на форми прояву глобалізації та особливості глобальної політики та економіки на сучасному етапі
3	Підготувати доповідь на тему “Перспективи інтеграції України до Європейського Союзу в умовах повномасштабного вторгнення росії.”

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Феномен глобалізації та його часові межі
2. Західні концепції теорії глобалізації
3. Загальні підходи до визначення початку глобалізації та результатів її розвитку
4. Хронологічні межі глобалізації в працях сучасних науковців
5. Глобалістика і глобалізм як наукове обґрунтування ідеології глобалізації
6. Еволюція концепцій глобалізації
7. Чотири державно-політичні платформи сучасного глобалізму. Вашингтонський консенсус
8. Потенціал азіатського глобалізму
9. Основні школи сучасної глобалістики
10. Рушійні сили глобалізації
11. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації
12. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності
13. Глобалізація і держава
14. Глобалізація і демократія
15. Становлення багатопольярного світу
16. Глобальний світопорядок
17. Війна та тероризм в контексті глобалізації
18. Поняття антиглобалізму та альтерглобалізму в сучасній глобалістиці

19. Історія становлення і розвитку антиглобального руху
20. Цілі, завдання, принципи, види діяльності, програми альтерглобалізму
21. Перспективи розвитку альтерглобалізму: внутрішні і зовнішні суперечності антиглобального руху, проблема кінцевої мети і узгодженості дій
22. Сутність понять «розвиток» та «історичний розвиток»
23. Сутність категорій «політичний простір» та «політичний час»
24. Прогрес як концепція історичного розвитку
25. Зміст оптимістичної та песимістичної концепцій розвитку людства та прогресу
26. Сутність поняття «цивілізація»
27. Сучасні цивілізації в теоретичних моделях
28. Порівняльний аналіз світових цивілізацій
29. Характерні ознаки «західних» цивілізацій
30. Характерні ознаки «східних» цивілізацій

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.	Лекції-дискусії, опрацювання наукових текстів/досліджень, створення ситуацій пізнавальної новизни, аналітичний метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання самостійних завдань/проектних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування,
РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.	Лекції-дискусії, пояснення, спостереження, кейс-стаді, моделювання ситуацій, виконання індивідуальних навчальних завдань, аналітичний метод, методи інтерактивного навчання	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання самостійних завдань/проектних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування
РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в громадянському суспільстві України та в світовій	Лекції-дискусії, пояснення, спостереження, кейс-стаді, самостійна робота студентів, виконання	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання самостійних завдань/проектних

спільноті в цілому.	індивідуальних завдань, аналітичний метод, моделювання ситуацій	робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування
РН14. Аналізувати статистичні дані, суспільні рухи, організації, використовуючи теоретичний потенціал парадигм колективної поведінки, мобілізації ресурсів, ідентичності.	Лекції-дискусії, проблемний виклад, пояснення, кейс-стаді, аналітичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни аналітичний метод, методи інтерактивного навчання	Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання самостійних завдань/проектних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennnyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennnyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

	Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента		
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають оцінюванню	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):	Блок 1	Блок 2
	Блок 1: Громадянське суспільство, держава, влада.		
	Творче завдання: Проаналізуйте важливість розвитку глобальних економічних процесів в контексті сучасних цивілізаційних концепцій	5	
	Підготовка і захист завдання: Підготуйте презентацію, де на конкретних прикладах покажете місце міжнародних організацій у підтримці громадянського суспільства в країнах із нестабільними політичними режимами.	5	
	Підготуйте Есе на тему: “ Практики децентралізації та їх вплив на ефективність державного управління”.	5	
	Блок 2: Громадянське суспільство та не урядові інституції.		
	Творче завдання: Проаналізуйте стан національної економіки в процесах глобалізації та регіоналізації		5
	.Підготовка і захист завдання: “Головні протиріччя і проблеми глобального регулювання економіки”		5
	Підготуйте Есе на тему: “Співробітництво України з організаціями глобального профілю діяльності”.		5
	Разом	15	15
	Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):		
	Підготуйте тези на тему “ Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)”		10
	Напишіть есе на тему “ Еволюція напрямків глобалізації.” Звернути увагу на форми прояву глобалізації та особливості глобальної політики та економіки на сучасному етапі”.		10
	Підготувати доповідь на тему ““Перспективи інтеграції України до Європейського Союзу в умовах повномасштабного вторгнення росії.”		10
	Підсумковий контроль: залік (максимальний бал – 40)		40
	Загальний бал (максимальний бал – 100)		100

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Підготовка і захист завдання	Максимально 5 балів: 1. 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, 2. 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, 3. 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, 4. 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Творчі завдання/Практико-орієнтовані завдання	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки;

	може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
Науково - пошукові завдання	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у доборі практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у доборі практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує

	вивчений матеріал лише у стандартних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у доборі практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
--	---

Підсумковим контролем на освітньому компоненті є залік, на його складання надається 40 балів. Залік включає 2 теоретичні питання (максимально оцінюється в 20 балів), практичне завдання (максимально оцінюється в 20 балів).

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	9-10	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	Добре	8	33-35
Достатній рівень	Добре	6-7	30-32

Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.			
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Добре	
64-73	D	Задовільно	
60-63	E	Задовільно	

35-59	F X	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на цодт, а також в whats app групах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Екологізація та глобалізація економічних систем ХХІ століття [Текст] : монографія / Ярослав Кульчицький [та ін.]. - Львів : Галицька видавнича спілка, 2021. - 280 с.
2. Глобалізація і суспільство: національний, міжнародний та зарубіжний виміри [Текст] : монографія / Т. В. Корнякова [та ін.]. ; [ред.: Т. В. Корнякова, Н. С. Юзікова] ; Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. - Дніпро : Ліра, 2021. - 447 с.
3. Глобалізація та регіоналізація у світовому господарстві [Текст] : монографія / Радзівська Світлана Олександрівна ; Нац. акад. упр. - Київ : ТРОПЕА, 2020. - 359 с.
4. Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації [Текст] : монографія / Силадій Іван Михайлович ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Ужгород ; Київ : РІК-У, 2020. - 375 с.
5. Сталій розвиток і соціальна глобалістика [Текст] : навч. посіб. / Валерій Бебик, Василь Куйбіда, Надія Мякушко ; Ред. міжнар. журн. "Social and Human Sciences", Всеукр. асоц. політ. наук, Полтав. ін-т економіки і права Ун-ту "Україна". - Київ : Талком, 2022. - 255 с.
6. Соціальна глобалістика [Текст] : навч. посіб. / Валерій Бебик, Надія Мякушко ; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Ун-т "ах глобалізації: щоріч. наук. пр. відп. за вип. Т. В. Гончарук. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. С. 286-288.
7. Світова економіка та міжнародні економічні відносини [Текст] : підручник / О. А. Сидоров, Н. О. Фісуненко, Т. В. Альошина ; [за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. П. А. Фісуненка] ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Дніпро : АртПрес, 2023. - 398 с.

8. Міжнародні економічні відносини: стан, проблеми та вектори розвитку [Текст] : монографія / [Т. Яровенко та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук Т. Яровенко ; Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. - Дніпро : Біла К. О. [вид.], 2022. - 264 с.
9. Міжнародні економічні відносини [Текст] : навч. посіб. для студентів спец. 292 "Міжнар. екон. відносини" першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти всіх форм навчання / Босак А. О. [та ін.] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Міські інформаційні системи, 2022. - 233 с.
10. Міжнародні економічні відносини та національна економічна діяльність: сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку [Текст] : колект. монографія / [Алексєєва Т. І. та ін.] ; Центр фінанс.-екон. наук. дослідж. - Полтава : Астроя , 2021. - 147 с.
11. Глобалізація: співвідношення міжнародних та національних економічних інтересів під впливом нових викликів [Текст] : матеріали VIII міжнар. наук.- практ. конф., 9 квіт. 2021 р. / [за ред. Деркач Т. В.] ; Міжнар. гуманітар. ун-т [та ін.]. - Одеса : МГУ, 2021. - 95 с.
12. Глобалізація ринку праці: виклики для України [Текст] : матеріали доп. круглого столу, 17 груд. 2020 р. / [редкол.: Р. В. Войтович та ін.] ; Ін-т підгот. кадрів Держ. служби зайнятості України. - Київ ; Вінниця : Твори, 2021. - 80 с.
13. Глобалізація: співвідношення міжнародних та національних економічних інтересів [Текст] : матеріали VII міжнар. наук.-практик. конф., 9 квіт. 2020 р. / [за ред. Т. В. Деркач] ; Міжнар. гуманітар. ун-т [та ін.]. - Одеса : МГУ, 2020. - 191 с.
14. Ціннісний вимір розвитку цивілізацій і глобалізація [Текст] : зб. наук. пр. / [А. Р. Багірова та ін.] ; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. О. В. Зернецької ; НАН України, Держ. установа "Ін-т всесвіт. історії НАН України". - Київ : ДУ "Ін-т всесвіт. історії НАН України", 2019. - 190 с.
15. Правова глобалістика [Текст] : навч. посіб. / І. М. Жаровська, Р. Я. Шай, О. В. Дякович. - Львів : СПОЛОМ, 2019. - 182 с.
16. Глобалізація і культурна ідентичність: український вимір [Текст] : [дослідження] / [О. В. Білий та ін.] ; НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. - Київ : Наукова думка, 2018. - 276 с.
17. Регіоналізація і глобалізація: взаємозв'язки та перспективи без конфронтаційного розвитку [Текст] : монографія / С. О. Радзієвська ; Держ. ун-т інфраструктури та технологій. - Київ : СІК Г
18. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин [Текст] : колект. монографія / [А. П. Голіков та ін.] ; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. - 468 с.
19. Політична глобалістика [Текст] : навч. посіб. / С. М. Внучко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2017. - 383 с.
20. Сучасна глобальна регіоналістика і суб'єкти економіки: напрями впливу [Текст] : матеріали Міжнар. наук.-практик. конф., 16 трав. 2017 р. : [зб.] / Міжнар. гуманітар. ун-т [та ін.] ; [за ред. Коваленко М. П., Деркач Т. В., Кобилянської А. В.]. - Одеса : МГУ, 2017. - 147 с.

Інформаційні та інтернет ресурси

1. Margaret L. Andersen. Sociology: The Essentials. - 10th Edition. - <https://www.studocu.com/en-us/book/sociology-the-essentials/margaret-l-andersen-howard-f-taylor/28981>

2. Griffiths H., Keirns N., Strayer E., Cody-Rydzewski S., Scaramuzzo G., Sadler T., Vyain S., Bry J., Jones F. Introduction to Sociology. - 2e 2nd Edition, Kindle Edition. - OpenStax (Editor), 2015. <https://openstax.org/details/books/introduction-sociology-2e?Book%20details>
3. Kendall D. SOCIOLOGY IN OUR TIMES: THE ESSENTIALS, EIGHTH EDITION. - Cengage Learning, 2015. <https://zeabooks.com/book/sociology-in-our-times-the-essentials-10th-edition/#download>
4. Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг» <https://i-soc.com.ua/ua/edition/journal/>
5. Збірний наукових праць «Соціальні виміри суспільства» <https://i-soc.com.ua/ua/edition/socialni-vimiri-suspilstva/>
6. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід / За ред. В. В.Танчера, В. П.Степаненка. - К.: Інститут соціології НАН України, 2004. - 244 с. https://i-soc.com.ua/assets/files/library/social_transformation.pdf
7. Інститут соціології НАН України <http://www.i-soc.com.ua> <https://i-soc.com.ua/ua/edition/books/>